

Sygn. akt VII Gz 181/18

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Julita Uryga

Sędziowie: SO Alicja Dubij

del. SR Beata Gnatowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2018 r. w Białymstoku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności w W.**

z udziałem dłużnika M. R.

o nadanie klauzuli wykonalności na skutek przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie o sygn. akt VIII GCo 232/18

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Białymstoku oddalił wniosek (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności w W. o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz innej osoby. Sąd Rejonowy uznał, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 22 czerwca 2017r. (data podpisania umowy), zawarta między (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W., podającym się za cedenta oraz (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Wierzytelności w W., podającym się za cesjonariusza, nie wywołała skutków prawnych. Sąd ten wskazał, iż co do zasady nikt nie może skutecznie przenieść na drugą osobę praw, których nie posiada. Sąd zaznaczył przy tym, iż dopuszczalne są przelewy wierzytelności przyszłych lub wierzytelności warunkowych, jednakże w ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie wierzytelność stwierdzona prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 15 marca 2016r. nie pozostawała ani wierzytelnością przyszłą, ani warunkową, albowiem w dniu 22 czerwca 2017r. ciążył na dłużniku M. R. wobec wierzyciela (...) spółki z o.o. w W. określony, wymagalny dług, którego zapłata nie była uzależniona od spełnienia jakiegokolwiek warunku lub upływu jakiegokolwiek terminu. W konsekwencji powyższych ustaleń, powołując się na art. 788 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy uznał, iż wnioskodawca nie wykazał, aby przeszło na niego uprawnienie wynikające z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 15 marca 2016r.

Powyższe orzeczenie zaskarżył wnioskodawca, zarzucając mu:

1. **naruszenie przepisu art. 788 § 1 k.p.c., polegające na odmowie nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego, pomimo wykazania przedłożonymi do wniosku dokumentami przejścia uprawnień na wnioskodawcę, w sytuacji kiedy:**

a) **przepis ten wymaga jedynie, aby przejście uprawnień było wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, co zostało w sprawie uczynione;**

b) **Sąd nie ma podstaw do merytorycznego badania w toku postępowania klauzulowego, czy do przejścia praw rzeczywiście doszło;**

2. **naruszenie art. 89 k.c. w zw. z art. 788 k.p.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że ustalony przez strony warunek nie jest warunkiem w rozumieniu art. 89 k.c., spełniającym kryteria zdarzenia przyszłego i niepewnego, a ziszczenie się go nie spowodowało przejścia wierzytelności na rzecz A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności;**

3. **naruszenie przepisu art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 788 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na pominięciu normy prawnej wynikającej z tego przepisu, a sprowadzające się do zaniechania ustalenia przez Sąd zgodnego zamiaru stron Warunkowej umowy przelewu wierzytelności z dnia 14.06.2017 r. (tj. G. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty i A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności), a także celu tej umowy, którym było przeniesienie na A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności wszelkich praw związanych z dochodzoną wobec dłużnika wierzytelnością;**

4. **naruszenie przepisu art. 353⁽¹⁾ k.c. w zw. z art. 788 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu woli i swobody stron w zakresie ułożenia stosunku prawnego wedle własnego uznania, tj. uzależnienie przejścia wierzytelności na A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności od spełnienia warunku zawieszającego w postaci zawarcia umowy przelewu wierzytelności pomiędzy (...) sp. z o.o., a (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty do dnia 30 lipca 2017 r., który to warunek został spełniony w dniu 29 czerwca 2017 r.**

Wskazując na powyższe uchybienia skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego postanowienia w całości i uwzględnienie wniosku wierzyciela poprzez nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego oraz zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych,

ewentualnie o:

2) uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy okazało się zasadne i skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Stosownie do art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

W świetle przywołanej wyżej regulacji prawnej, jedyną przesłanką warunkującą nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień z dotychczasowego na nowego wierzyciela jest wykazanie i udokumentowanie tego przejścia za pomocą ściśle określonych środków dowodowych jakimi są dokument urzędowy lub prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym. Oznacza to, że dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym muszą być wykazane wszystkie elementy, od których w świetle okoliczności wynikających z treści wniosku i dołączonych doń dokumentów – prawo uzależnia dojście następstwa prawnego do skutku, a w niniejszym postępowaniu klauzulowym Sąd ocenia tylko te dokumenty pod względem formalnym.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy zaniechał tych ustaleń uznając, iż umowa przelewu wierzytelności z dnia 22 czerwca 2017r. zawarta między (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. oraz (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Wierzytelności w W., nie wywołała skutków prawnych i w konsekwencji wnioskodawca nie wykazał, aby przeszło na niego uprawnienie wynikające z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 15 marca 2016r.

Takie ustalenia Sądu Rejonowego były nietrafne wobec treści przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów. W szczególności Sąd I instancji błędnie przyjął, iż to wierzytelność stwierdzona prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 15 marca 2016r. powinna być wierzytelnością przyszłą albo warunkową, aby był dopuszczalny jej przelew z inną chwilą, niż data zawarcia umowy cesji. Sądowi Rejonowemu umknęło przy tym, iż dopuszczalne jest zawarcie warunkowej umowy cesji, z czym mamy do czynienia na kanwie niniejszej sprawy.

Zasadniczo umowa zobowiązująca do dokonania przelewu wierzytelności oprócz skutku zobowiązującego, prowadzi również do rozporządzenia wierzytelnością. Jest to więc zasada podwójnego skutku. Reguła ta została wypowiedziana w treści art. 510 § 1 k.c. Owa reguła podwójnego skutku czynności zobowiązującej może być jednak uchylona mocą przepisu szczególnego albo też wolą samych stron (art. 510 § 2 k.c.). Oznacza to zatem, że nie istnieją przeszkody, aby zawierając umowę zobowiązującą do przeniesienia wierzytelności, strony zdecydowały, że nie wywrze ona skutku rozporządzającego. W takim wypadku dla osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest nabycie wierzytelności przez cesjonariusza, konieczne będzie dokonanie drugiej czynności, o charakterze już tylko rozporządzającym.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku cesji wierzytelności przyszłej oraz w sytuacji, gdy wierzytelność przysługuje innej osobie niż cedent. Nie powinno przy tym ulegać wątpliwości, że w przypadku wierzytelności przyszłej skutek rozporządzający może nastąpić dopiero po jej powstaniu, a w przypadku wierzytelności należącej do innego podmiotu – dopiero po jej ewentualnym nabyciu przez cedenta (komentarz elektroniczny Legalis do art. 510 KC red. Osajda 2018, wyd. 18/P. Sobolewski).

Załączony do wniosku wyciąg z warunkowej umowy cesji z dnia 14 czerwca 2017 r. zawierał w swej treści warunek zawieszający (pkt 2.1 umowy), uzależniający fakt przejścia przedmiotowej wierzytelności od nabycia jej od pierwotnego wierzyciela w oznaczonym terminie do dnia 30 lipca 2017 r. Nie ma przy tym wątpliwości, iż gdyby wnioskodawca nie nabył przedmiotowej wierzytelności od pierwotnego wierzyciela w ustalonym terminie, nie doszłoby do skutku w postaci przelewu wierzytelności, a tym samym nie doszłoby do skutecznego nabycia wierzytelności. Nabycie tej wierzytelności do dnia 30 lipca 2017 r. stanowił warunek konieczny przejścia wierzytelności, czyli był okolicznością mieszczącą się w zakresie zastosowania art. 788 § 1 k.p.c. W przedmiotowej sprawie warunek ten został spełniony już w dniu 29 czerwca 2017 r., kiedy to zawarto umowę przelewu wierzytelności pomiędzy (...) Sp. z o.o. w W. a (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W., która obejmowała m.in. wierzytelność dłużnika M. R. wynikającą z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 15 marca 2016r.

W związku z powyższym nietrafna okazała się przyczyna, na której Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Analiza treści zarówno wyciągu z warunkowej umowy przelewu wierzytelności, jak i umowy z dnia 29 czerwca 2017 r. zawartej z pierwotnym wierzycielem potwierdza, iż z momentem

ziszczenia się warunku zawieszającego, nastąpiło skuteczne przejście wierzytelności na wnioskodawcę. W tych okolicznościach przy badaniu zasadności wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego, winny być zbadane wszystkie przesłanki zawarte w art. 788 § 1 k.p.c. – czego Sąd Rejonowy zaniechał.

Jednocześnie wyjaśnić należy, iż Sąd Odwoławczy uwzględniając zażalenie wnioskodawcy na postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności nie mógł wydać w sprawie orzeczenia reformatoryjnego wobec treści art. 795 § 2¹ k.p.c., albowiem pozbawiłoby to dłużnika możliwości jego zaskarżenia. W tej sytuacji, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. należało uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego. Przy ponownym badaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien zbadać, czy w świetle twierdzeń i dowodów przedstawionych przez wnioskodawcę, spełnione zostały przesłanki z art. 788 § 1 k.p.c., z uwzględnieniem, iż wymóg formy przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c. odnosi się do wszystkich dokumentów potwierdzających przejście uprawnienia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym.